

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 28. august 2012
Sagsnr.: 16745
Dok.nr.: 427216

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 31. juli 2012 stillet følgende spørgsmål nr. 371 (Alm. del) som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V)

Spørgsmål 371:

” Med henvisning til artikel i Jyllandsposten tirsdag d. 14. august 2012 side 8 i erhvervssektion, vedr. randzoner, bedes fødevareministeren redegøre for sine overvejelser og hvilke initiativer ministeren vil tage som følge af de fremlagte oplysninger i artiklen?

Svar:

I artiklen i JyllandsPosten den 14. august omtales en beregningsmetode, der er udarbejdet på baggrund af et flerårigt pilotprojekt under Interreg-projektet AQUARIUS i et samarbejde mellem Naturstyrelsen i Aalborg (under Miljøministeriet) og det private rådgivningsfirma NIRAS, samt Videncenter for Landbrug. Pilotprojektet er gennemført i et område omkring Mariager Fjord.

I pilotprojektet er der indlagt en række data i nogle modelberegninger, herunder geologiske jordbundsinformationer, vandets strømning under jorden, iltforhold i jorden, arealets hældning ned mod vandløb osv. På den baggrund er det forsøgt kortlagt, hvor det vil give størst miljøeffekt at placere virkemidler over for udvaskningen af næringsstoffer, herunder randzoner.

I artiklen og den efterfølgende debat er det kommet til at fremstå som om, at dette er ny viden, og at modellen mere eller mindre blot kan implementeres. Men temaet om ”intelligente” randzoner er slet ikke nyt, og det har – desværre – lange udsigter, før vi vil kunne anvende en sådan model i praksis på landsplan, og dermed som afsæt for lovgivningen.

NIRAS har selv oplyst, at beregningsmetoden er behæftet med betydelig usikkerhed, og at der er behov for at afprøve modellen på andre landskabsformer, inden metoden anvendes i praksis. Projektlederen fra NIRAS, som har været ansvarlig for projektet, har således senest i avisen Effektivt Landbrug (d. 21. august) præciseret, at modellen er blevet "oversolgt" i mediedækningen i forhold til, hvor klar den er til brug.

For nærværende kan beregningsmetoden derfor ikke anvendes til at beregne en hensigtsmæssig randzone-bredde på markniveau. F.eks. om en randzone optimalt skal være 5 m, 10 m eller betydeligt mere på en konkret strækning.

Naturstyrelsen har oplyst overfor mig, at styrelsen vurderer, at metoden – hvis yderligere analyser skulle vise, at den er anvendelig på landsplan – tidligst kan inddrages i vandplanlægningen i næste vandplanperiode fra december 2015.

NIRAS' model er interessant, og forhåbentlig kan den på en eller anden måde også være praktisk anvendelig, når vi tager fat på anden etape i vores bestræbelser på at forbedre vandmiljøet. Det arbejde vil jeg følge tæt, da jeg er meget optaget af, at vi til stadighed søger at fremme de mest miljøeffektive og målrettede virkemidler.

Det er min opfattelse, at hvis der kan færdigudvikles en landsdækkende metode, der kan anvendes i praksis, som er omkostningseffektiv, og som kan anviser mere intelligente virkemidler, som f.eks. differentierede randzoner, så må vi se på den samlede miljøregulering af landbruget. Og det bør vi også gøre i lyset af, at der ifølge forskerne er behov for yderligere reduktion af kvælstofudledningen til vandmiljøet, førend vi lever op til vores forpligtelser. Det er jo præcis, hvad vi har bedt natur- og Landbrugskommissionen om at se på.

Det er imidlertid nødvendigt at handle nu, da Danmark i henhold til EU's vandrammedirektiv har nogle reduktionsforpligtelser, der skal være realiseret i 2015.

I den sammenhæng er de generelle 10 meters randzoner omkring vandløb og søer efter et omfattende analysearbejde af forskellige virkemidler vurderet som den i praksis bedst mulige og mest omkostningseffektive løsning til at indfri disse forpligtelser.

NIRAS-rapporten vil sammen med anden relevant ny viden blive inddraget, når parterne bag randzonenloven i 2014 bliver inviteret til en drøftelse af status for alternative virkemidler.

Mette Gjerskov

/Lars O. Hansen